

Klavdija Jeršinovec

ČRNA

Klavdija Jeršinovec

Črna

8.–31. 5. 2024

Francoski filozof Alain Badiou je v svoji knjigi o črni barvi oziroma črnini nasploh (*Le Noir. Eclats d'une non-couleur*, Pariz, Flammarion, 2015, ponatis 2023) z različnih vidikov razčlenil pojavljanja in pomene te ne-barve v glasbi, slikarstvu, politiki in metafiziki, vključno z njenimi personaliziranimi aplikacijami v posameznih umetniških opusih. V visokem modernizmu je nesporno paradigmatičen primer aplikacije črne kot absolutne dominante v vizualni produkciji Pierra Soulagesa, toda variacije z bolj ali manj izrazito prevlado črnine na slikovni ploskvi oziroma njenimi kombinacijami z drugimi barvnimi odtenki odkrivamo tudi pri nekaterih sodobnih ustvarjalcih. Pogosto gre za slike brez podobe, kajti odsotnost svetlobe ne more imeti nič skupnega s posnemanjem ali kopiranjem, v dialektičnem smislu pa ne-barva ni nasprotje svetlobe, ampak drugačna svetloba od svetlega. Gledalčevo diferencirano prehajanje skozi črnine tako postane neskončna sinteza svetlob, ki imajo na eni strani subjekt-slikarja in na drugi strani subjekt-gledalca. Črnina pravzaprav nima meja, njeni odtenki se menjajo s spreminjanjem položaja gledalca v prostoru, kar generira vizualno neskončnost perspektiv in pomenjenj.

Klavdija Jeršinovec je svoj slikarski diskurz zasnovala z nizom natančno premišljenih likovnih prvin, ki jih nadzorovano uporablja kot parametre jasno strukturirane vizije. Izhodiščna forma njenega diskurza je kvadrat, ki se v slikovnem polju pojavlja kot nosilec reliefne barvne strukture črnine, snovi, ki je hkrati optični fenomen in predmet razmišljanja. Slikarka razdeli slikovno površino na manjše kvadrate, od katerih je vsak posebej skrbno izcizeliran s horizontalami, vertikalami ali diagonalami, iz repetitivnih vzorcev pa se postopoma oblikuje celota, v kateri ritmični poudarki preglasijo monotonijo, h kateri bi morda vodila poenotenost polja. Z modularnim pristopom se vzpostavlja ravnotežje med simbolnim in izkustvenim redom, harmonično razmerje, ki ga umetnica utrdi s kontrapunktom, premišljeno izbranim barvnim posegom, ki ima vnaprej nakazano pomensko konotacijo. Črno, z rastru strukturirano slikovno polje dobi kromatski akcent, ki ne skriva svoje simbolne intence, prepoznavne s čuti in asociacijami: modra za modrino neba in morja, rumena za žarenje sonca, rdeča je barva srca in krvi ... A to so drobci, podrejeni dominantni črnini, katere moč je popolna zaradi njene latentne luminoznosti, ki na slikarski način potrjuje, česa je slikarstvo zmožno. Črna, samostojna in kompaktna, kaže, da se lahko nadaljuje, da je rob slike samo trenutek njene brezmejnosti. Umetnica sledi enemu samemu imperativu: nadaljevati. Umirjena enost črnine je monumentalna, aludira na svet, v katerem ni meja, ampak le neskončna možnost perspektiv in pogledov.

V moderno umetnost sta radikalno posegli dve stvaritvi z začetka 20. stoletja, Rodčenkova Črna na črni in Malevičev Črni kvadrat, številni umetniki za njima so se vsak na svoj način spopadali s to enigmo. Tako je, na primer, Barnett Newman leta 1963 izjavil: »Črna je barva, ki jo umetnik uporabi, ko skuša najti nekaj novega in zato ustvari praznino, da bi naredil prostor za izraznost«. Ad Reinhardt pa je stremel k »sliki, ki je samo črna slika in nič drugega«. Umetnostni zgodovinarji se preprosto morajo opirati na zgodovinske reference, za umetnike pa ni nujno, da izhajajo iz njih, nasprotno, pogosto sami najdejo pot, ki jim je intimno blizu, in spontano ustvarjajo dela, v katera je zgodovina imanentno vključena in zato interpretativno zavezujoča. V slikarstvu Klavdije Jeršinovec se srečujemo z intuitivno, iz zanjo konkretnega bivanjskega okolja, ki skozi fizično prisotnost konstituira tudi njen mentalni dispozitiv. Zaznavanje *toposa*, v konkretnem primeru naravnih danosti barja, marosta kot mikrolokacije s prepoznavnimi značilnostmi, ki jih v ustvarjalnem procesu sublimira in transformira v znakovno, kodirano govorico, katere izvor je gledalcu prikrit, je kot ustvarjalna spodbuda pomembno, čeprav nadgrajeno z redom, ki bi ga v naravi z malce napora prepoznali v precej drugačnih oblikah. Slikarka albertijevski koncept »odprtega okna« namreč nadomesti z avtonomijo izraznih sredstev nemimetičnega tipa, ki je samozadostna, njen referent v realnosti pa v končni posledici arbitraren. Bolj kot skozi vpisanost v prostor je treba njene slike gledati skozi vpisanost v čas, ki je vsekakor naš z vsemi svojimi protislovji in aporijami.

Brane Kovič

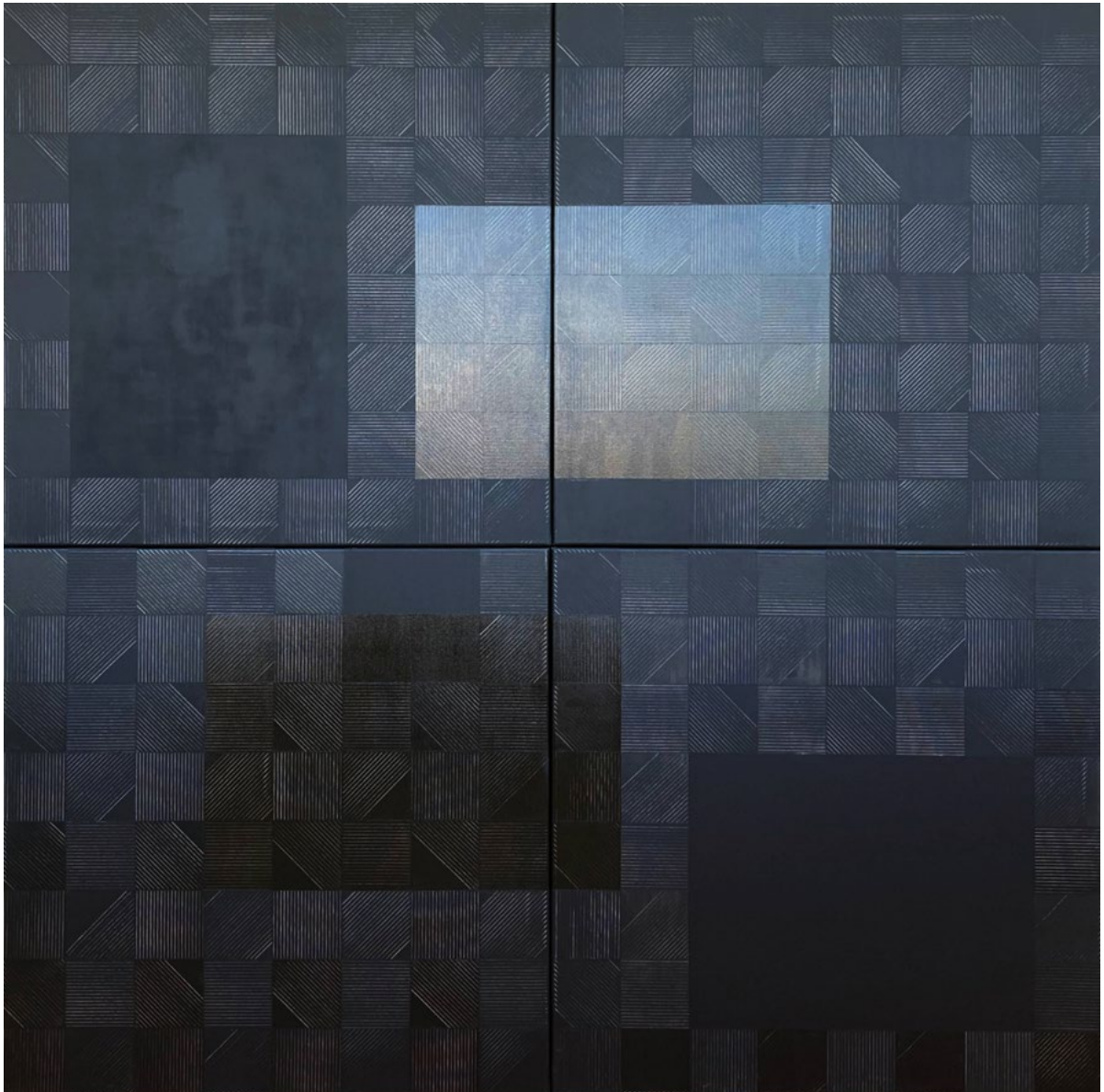
In his book on the colour black, or rather on blackness in general (*Black: The Brilliance of a Non-Color*¹), the French philosopher Alain Badiou analyses from various perspectives the appearances and meanings of this non-colour in music, painting, politics, and metaphysics, including its personalized application in the work of certain artists. In high modernist art, Pierre Soulages's use of black as an absolute dominant in his visual art is indisputably paradigmatic, but we find variations of the more or less explicit dominance of black on the picture surface, and its use in combination with other hues, in a number of other contemporary artists as well. Often these are non-figurative images, since an absence of light can have nothing in common with imitation or reproduction; in a dialectical sense, a non-colour is not the opposite of light, but rather a different kind of light from brightness. The viewer's differentiated passage through blackness, then, becomes the endless synthesis of varying forms of light that have, on the one side, the subject-painter and, on the other, the subject-viewer. Blackness, in fact, has no boundary; its shades change as the viewer's position in space changes, a fact that generates a virtual infinity of perspectives and significations.

Klavdija Jeršinovec has based her painterly discourse on a series of well-thought-out formal elements, which she employs with precision as the parameters of her clearly structured vision. The basic shape in her discourse is the square, which repeats in the picture plane as the vehicle of a relief-painted structure in black, a material that is both optical phenomenon and object for thought. The painter divides the picture plane into smaller squares, each of which is meticulously scored with horizontal, vertical, or diagonal lines. Gradually, from the repetitive patterns a wholeness emerges in which the rhythmic accents eclipse any monotony that might have resulted from the uniformity of the picture surface. Jeršinovec's modular approach creates balance between the symbolic and empirical orders, a harmony that is reinforced with counterpoint through the introduction of carefully selected colours that carry inherent semantic connotations. The black field with its raster-like structure thus acquires a chromatic accent that does not conceal its symbolic tendencies, which are both sensually and associatively recognizable: blue for the blue of sky and sea, yellow for the radiance of the sun, red as the colour of the heart and blood, and so on. But these are small elements, and are subordinated to the dominant black, whose power is complete in its latent luminosity, which in a painterly manner asserts what painting can do. Solid and independent, the black seems able to keep going, as if the edge of the painting is merely a moment in its boundlessness. The artist is guided by the single imperative: continue. The calm oneness of the black is monumental, alluding to a world without boundaries, where there is only the endless possibility of perspectives and views.

¹ Polity Press, Cambridge, UK, 2017, trans. Susan Spitzer; originally published in French as *Le Noir: Éclats d'une non-couleur*, 2015.

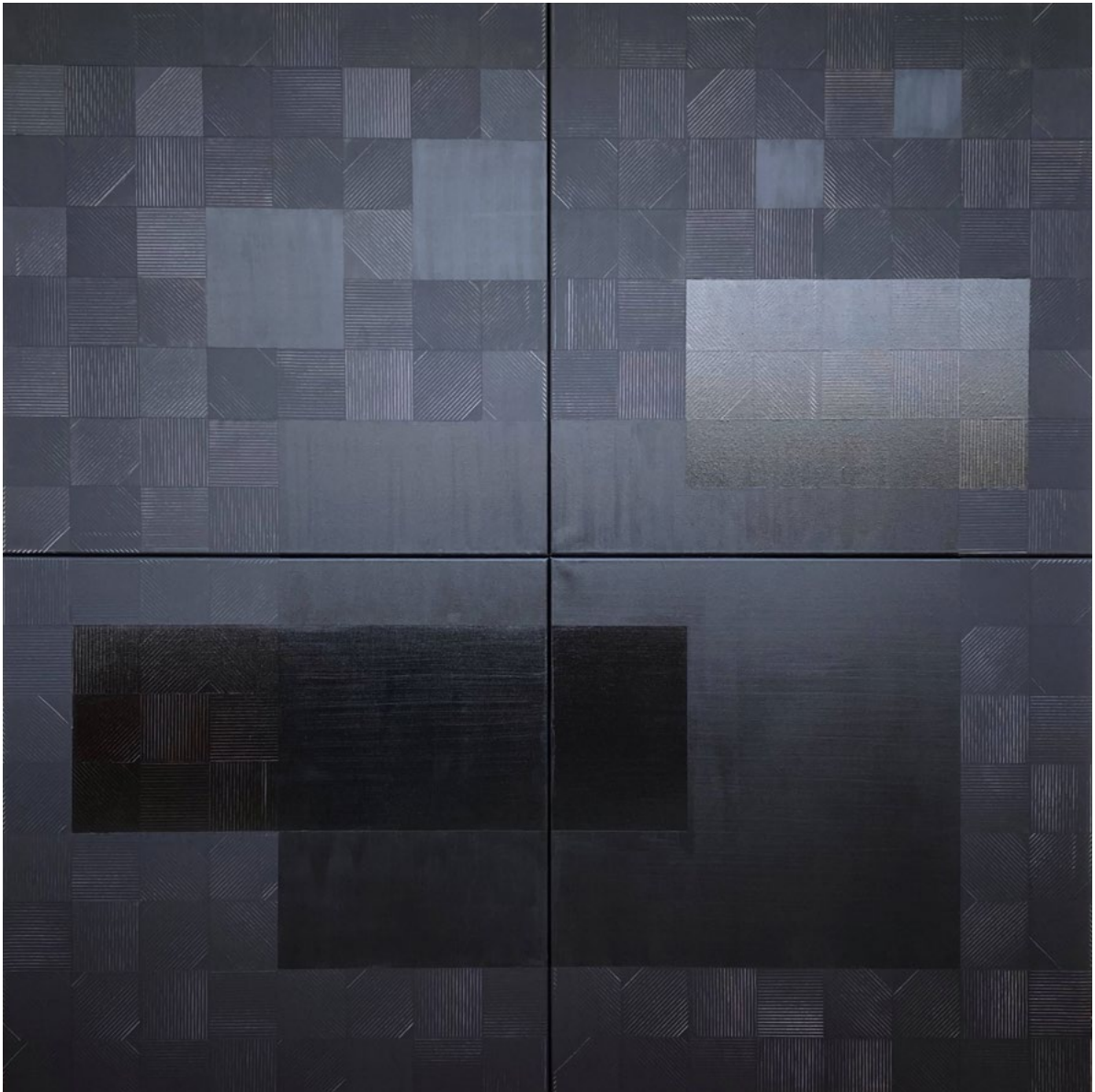
Two works from the early twentieth century – Rodchenko's *Black on Black* and Malevich's *Black Square* – had a radical impact on modern art, with many later artists grappling each in their own way with this enigma. Barnett Newman, for example, stated in 1963: "When an artist wants to change, when he wants to invent, he goes to black; it is a way of clearing the table – of getting to new ideas." Ad Reinhardt, meanwhile, strived for "a painting that is simply a black painting and nothing more". Art historians have no choice but to rely on historical references; artists, however, do not necessarily draw on them. On the contrary, they frequently find a path that is personally close to them and spontaneously create works in which history is immanently included and so interpretatively binding. In Klavdija Jeršinovec's paintings we encounter something intuitive, relating to a living environment that for her is specific, which in its physical presence also constitutes her mental framework. As a creative stimulus, the perception of a *topos* is important – as in the specific case of the natural features of a marsh or bog as a microlocation with distinctive characteristics, which the artist sublimates and transforms in the creative process into a coded language of signs whose source is hidden from the viewer – even if this perception is augmented with an order that, with a little effort, could in nature be recognized in very different forms. Jeršinovec substitutes the Albertian notion of the "open window" with the autonomy of a non-mimetic means of expression, which is self-sufficient, while her referent is, in the final outcome, arbitrary. Her paintings should be viewed, then, not so much through their connection to a particular space as through their connection to a particular time, a time that is unmistakably our own, with all its contradictions and aporias.

Brane Kovič

GMOTA

2024, akril na platnu, 1,6 m x 1,6 m

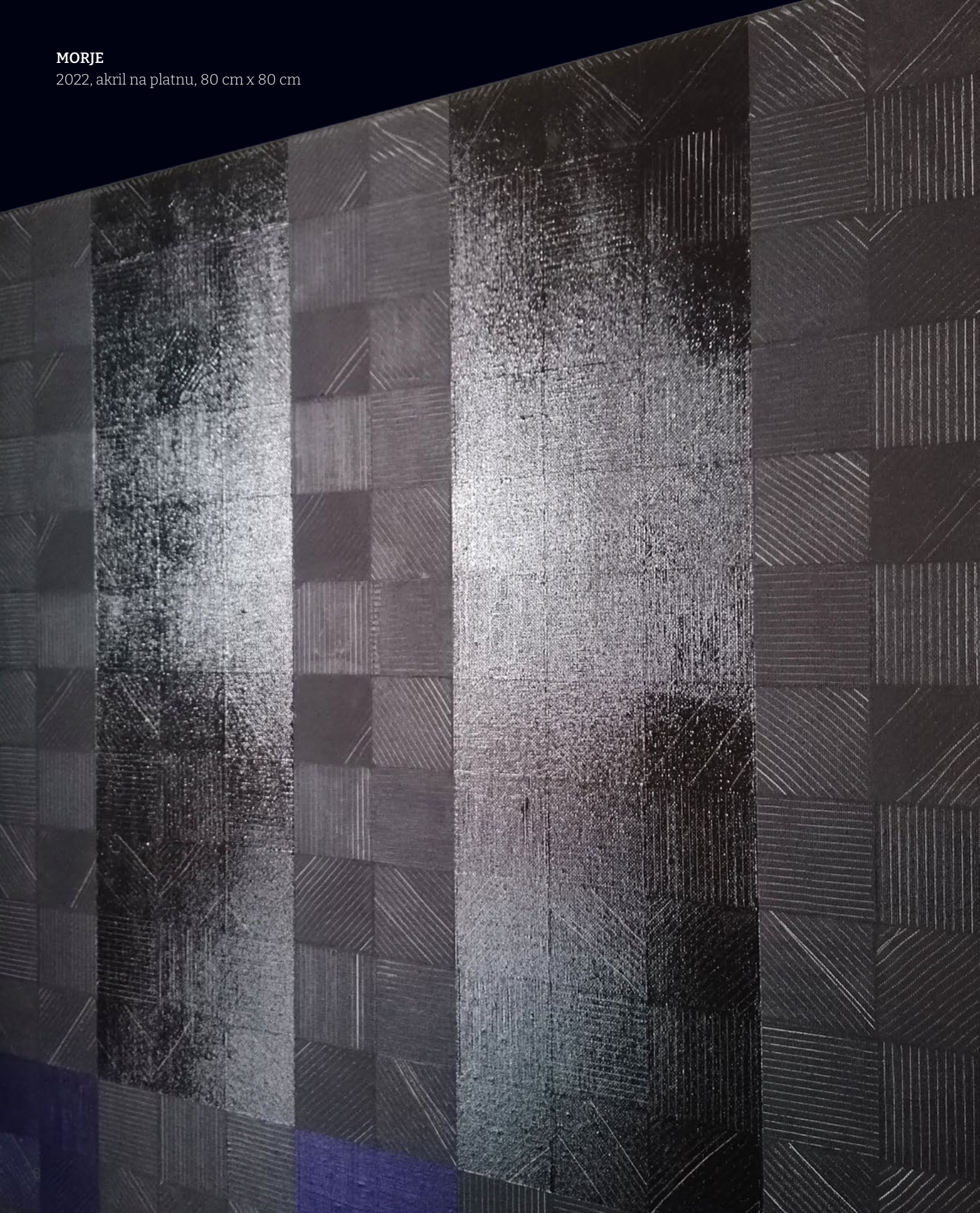

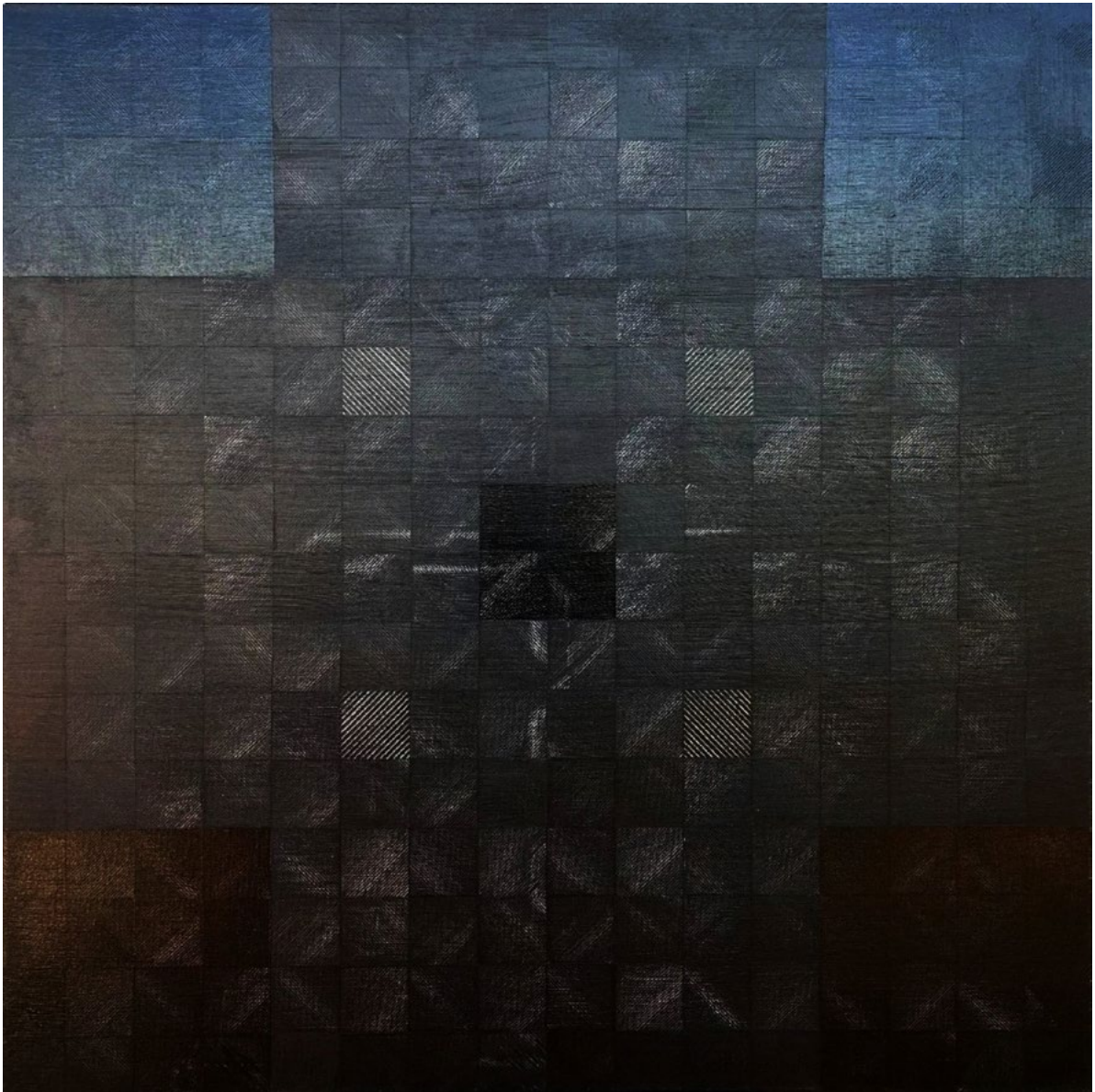
TEŽA

2024, akril na platnu, 1,6 m x 1,6 m

MORJE

2022, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

NAZAJ K ČRNI

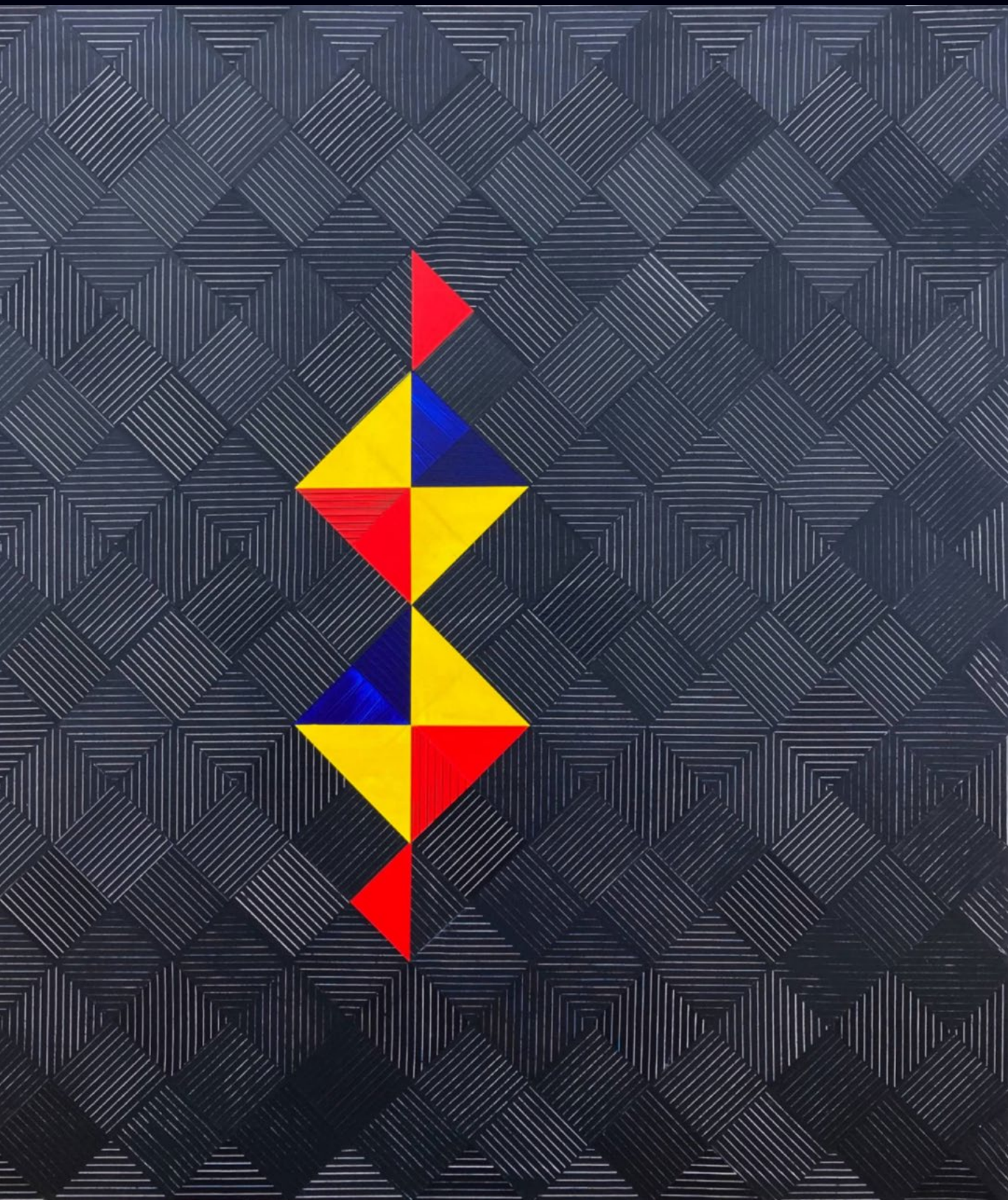
2023, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

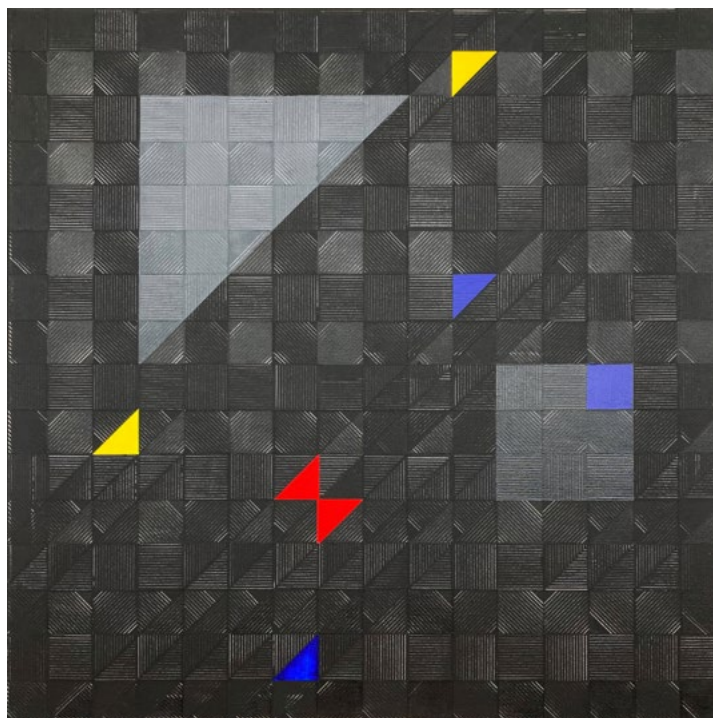

HARLEKIN

2023, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

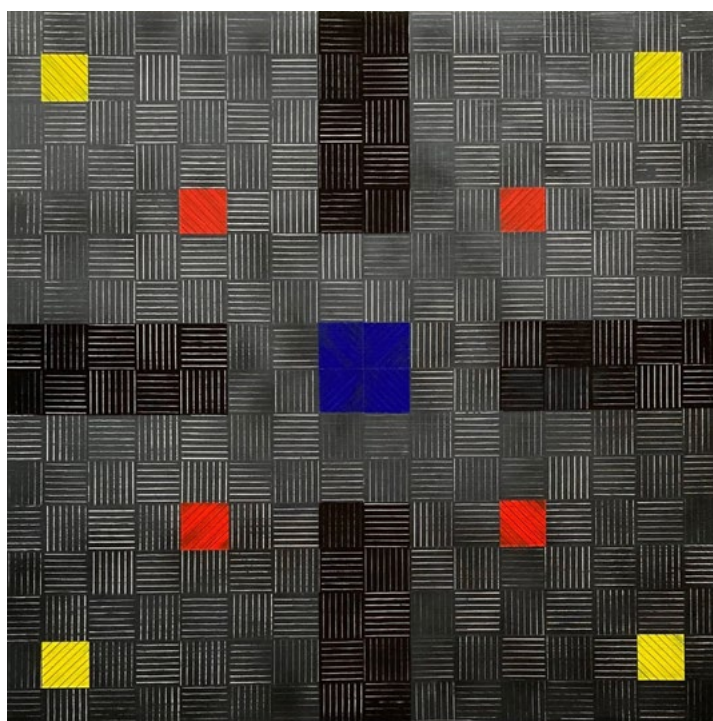

NETČNEMŠ

2024, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

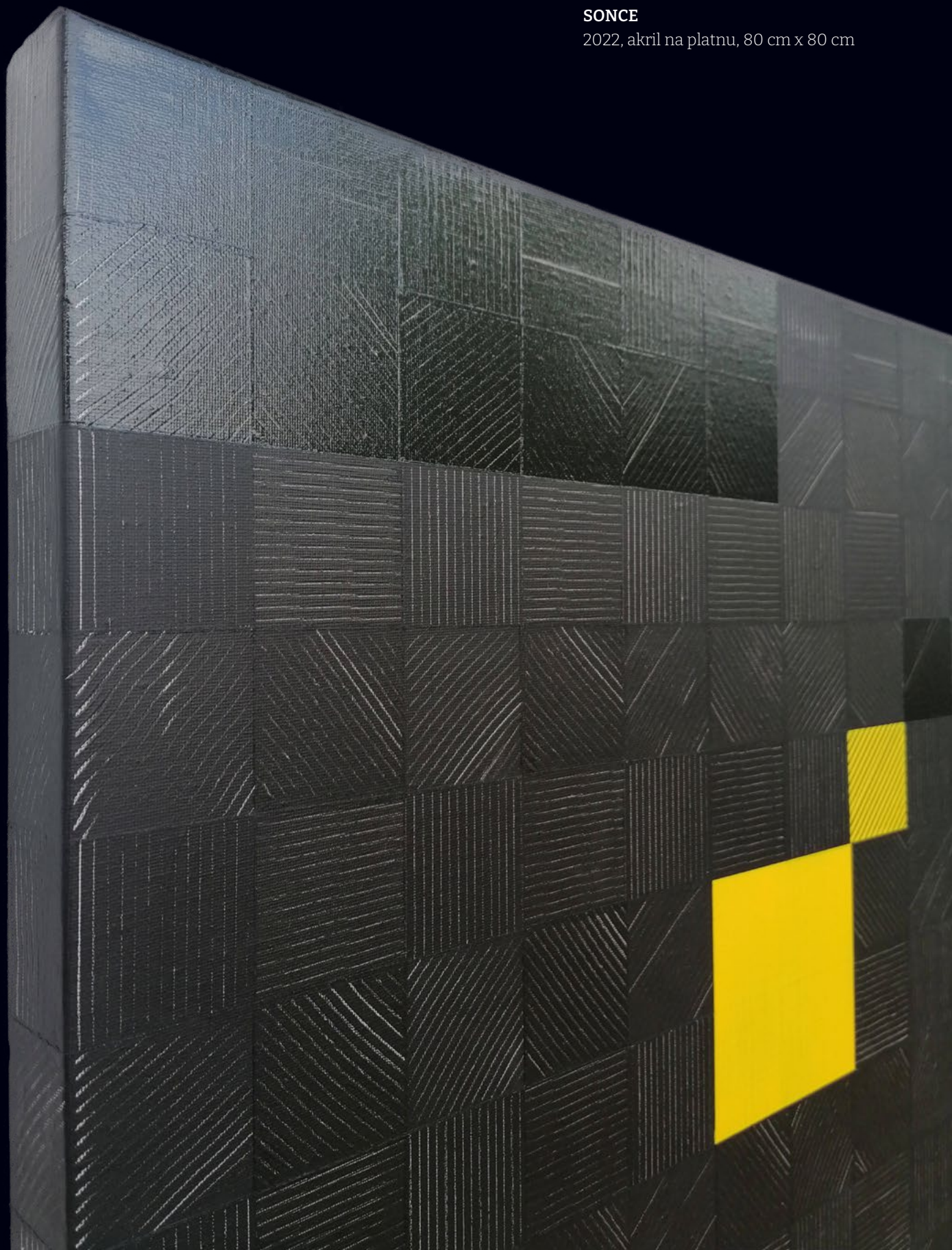

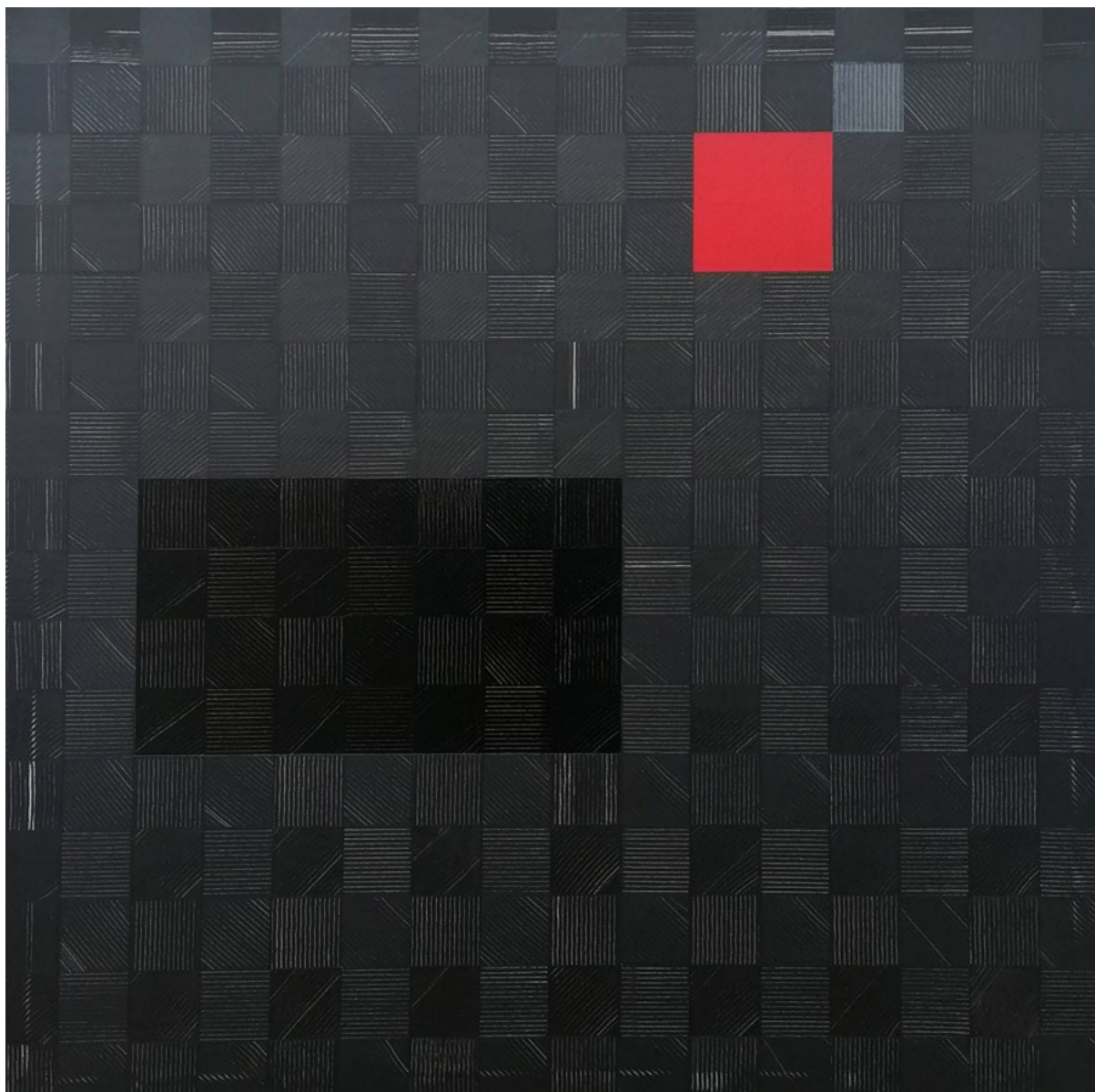
SUŽNJI TRENDOM 2

2023, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

SONCE

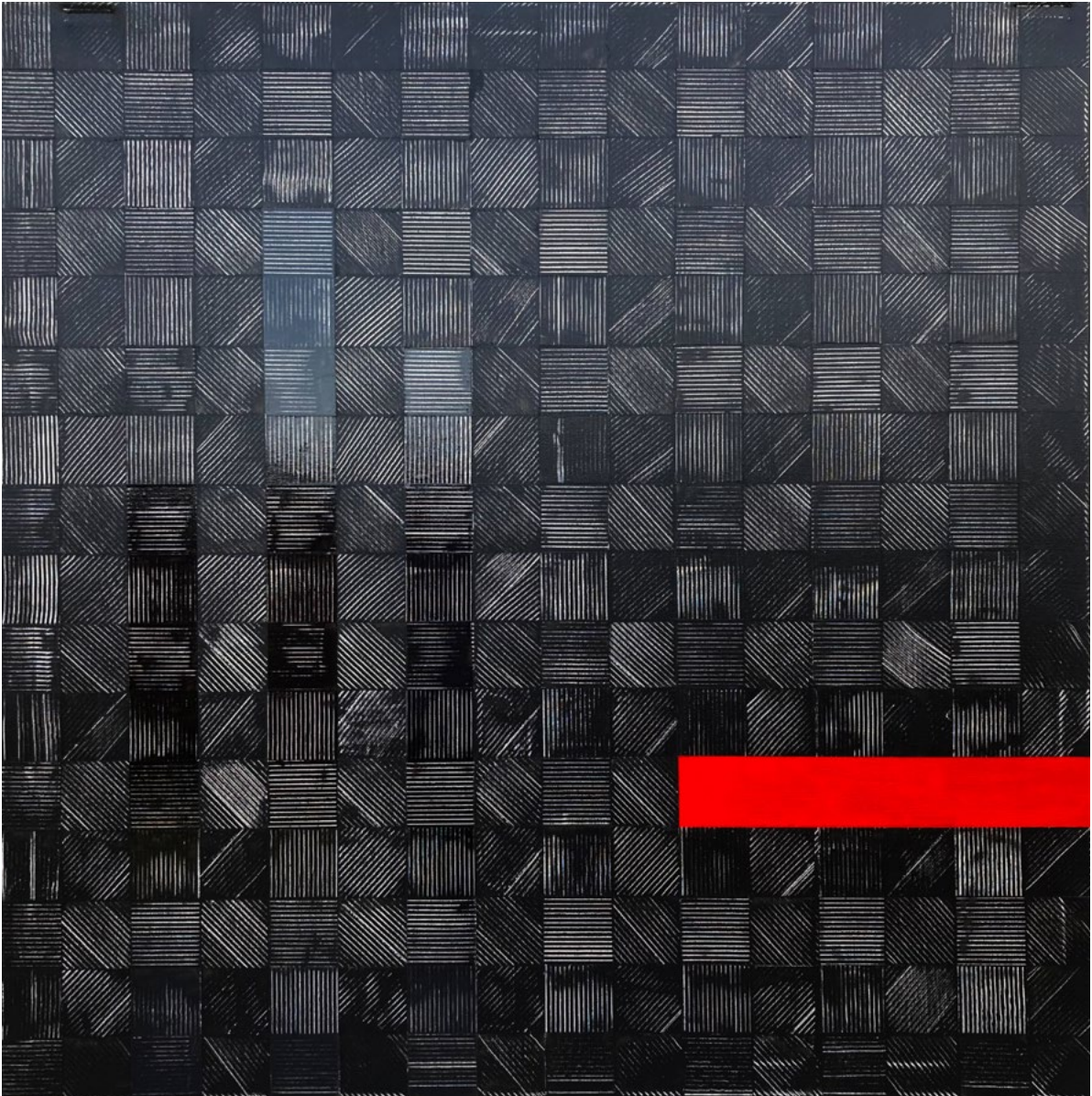
2022, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

SRCE

2022, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

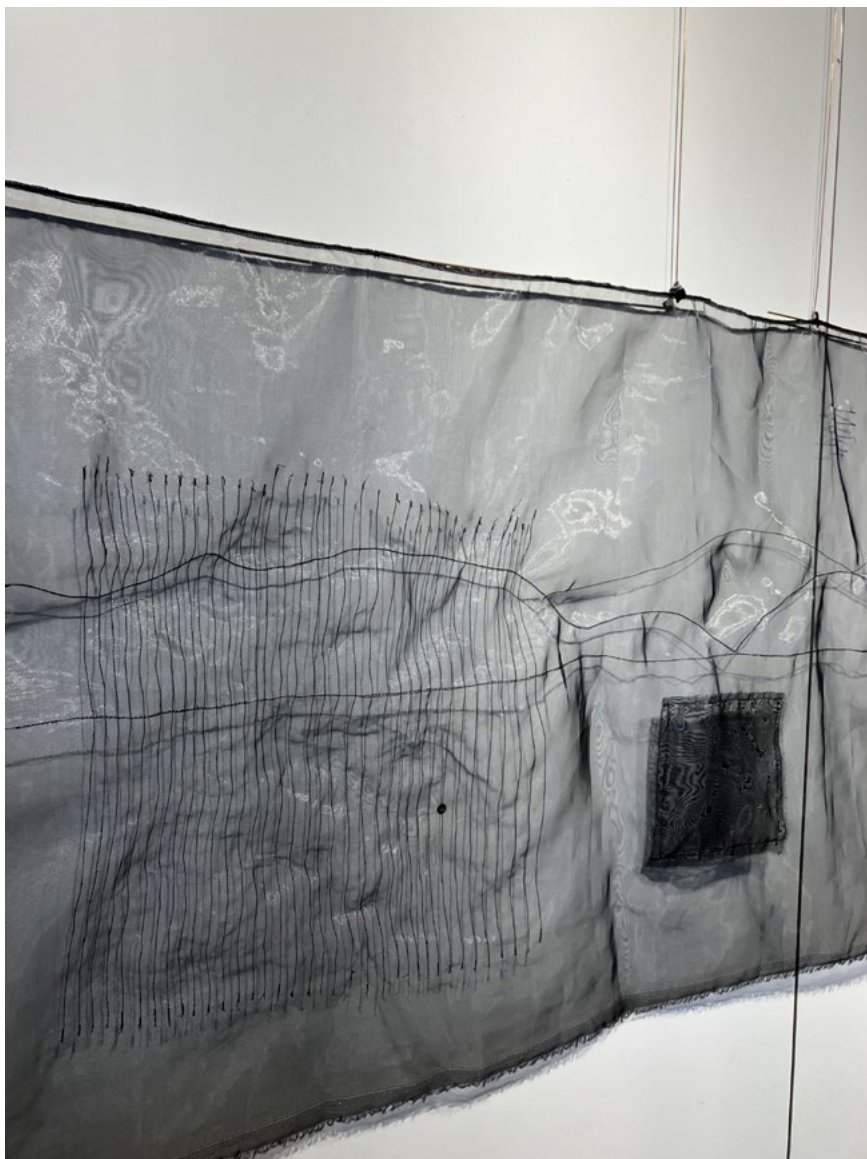

ISTRA 365

2022, akril na platnu, 80 cm x 80 cm

MAROST (detajl), tekstilna
postavitev, 70 cm x 1600 cm

MAROST, (detajl),
tekstilna postavitev , 70 cm x 1600 cm

Klavdija Jeršinovec

Klavdija Jeršinovec (Ljubljana, 1987) je vizualna umetnica, dejavna v kostumografiji, slikarstvu, ilustraciji in umetniških zinih. Leta 2011 je diplomirala na ljubljanski Naravoslovnotehniški fakulteti, na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo pa magistrirala in pridobila naziv akademske magistricе scenskega oblikovanja. Na tem področju se je dodatno izpopolnjevala na bratislavski glasbeni akademiji VŠMU. Je prejemnica univerzitetne Prešernove nagrade. Njen seznam predstav, performansov in filmov, h katerim je bila povabljenā kot kostumografinja med letoma 2010 in 2021, je obsežen. Med drugim je kot asistentka kostumografije med letoma 2015 in 2018 sodelovala pri priljubljenih slovenskih televizijskih serijah in reklamnih spotih za svetovno znane blagovne znamke ter bila na modni reviji festivala Mladi v Kranju (2010) uvrščena med deset najobetavnejših mladih modnih oblikovalcev. Predstavlja se tudi na likovnih skupinskih in osebnih javnih predstavitvah. Je prejemnica nagrade mladi avtor (Ex-tempore Piran 2021) in nagrade mesta Grožnjan (Ex-tempore Grožnjan, 2022). Umetnica živi in ustvarja na Vrhniki.

Razstave

- 2019 Bienale slovenske neodvisne ilustracije, Kino Šiška, Ljubljana – skupinska razstava
- 2020 Kostumografski zin, Galerija Kortil, Reka, Hrvaška
Allstars Archive, Galerija Kortil, Reka, Hrvaška – skupinska razstava
- 2021 »Vabljeni mladi«, Galerija DLUM, Maribor – skupinska razstava
- 2022 »Morje, sonce, srce«, Galerija Herman Pečarič, Piran
- 2023 »Likovni kritiki izbirajo«, Cankarjev dom Ljubljana
»Prvenci svetlobe«, Galerija ZDSLJ, Ljubljana – skupinska razstava
Majski salon, Delavski dom Trbovlje, Trbovlje – skupinska razstava
»Marost«, Cankarjev dom Vrhnika
- 2024 »Sužnji trendom«, Galerija ZDSLJ, Ljubljana
»Pomlad«, Galerija Breg, DLUL, Ljubljana – skupinska razstava
»Črna«, Mestna galerija Nova Gorica, Nova Gorica

Razstavo in izid kataloga je finančno omogočila:

Katalog izdal: Kulturni dom Nova Gorica (Zanj: Pavla Jarc) - Urednica: Mateja Poljšak Furlan - Avtor besedila: Brane Kovič - Lektura: Ana Kodelja - Prevod: Rawley Grau - Fotografije: Arhiv avtorice - Oblikovanje in prelom: Vid Simoniti - Tisk: Tiskarna Present d.o.o. - Kraj izida: Nova Gorica - Leto izida: 2024 - Naklada: 250

MESTNA GALERIJA NOVA GORICA

Trg Edvarda Kardelja 5
SI 5000 Nova Gorica

T: 05 335 40 15

E: mestnagalerija@kulturnidom-ng.si

W: www.kulturnidom-ng.si

FB: <https://www.facebook.com/groups/Mestna.galerija.Nova.Gorica/>

URNIK:

od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure

Ob sobotah od 9. do 12. ure.

Ob nedeljah in praznikih zaprto.